Jaarstukken 2017

gemeente
gouda

korte looptijd, tot eind december 2018. Dit vanwege de lage (negatieve) rente van -0,36% en vanwege enige onzekerheid omtrent de ontwikkeling van de financieringsbehoefte in 2018.

Kredietrisicobeheer op verstrekte geldleningen en overige uitzettingen
Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid van de tegenpartij bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen ontstaan vanuit gelduitzettingen (verstrekte geldleningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de aard van de uitzettingen per 31 december 2017:

Totaal uitzettingen

Bedragen * € 1.000	Begroting 2017	Realisatie 2017
Publieke taak		
Leningen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen	132	81
Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0
Prudent beheer		
Uitzettingen bij financiële instellingen (rating A + hoger)	2.827	16
Overige (semi-)overheidsinstellingen	9.375	9.000
Overige toegestane instellingen	6.458	8.182
Overige niet toegestane instellingen	0	0
Totaal	**18.792**	**17.279**

De in het verleden ter belegging van overliquiditeit aangekochte obligaties ING zijn in 2017 verkocht. Deze waren verantwoord onder "Financiële instellingen". Deze beleggingen hadden op 1 januari 2017 een koerswaarde van € 1.884.843. (nominale waarde € 2.811.100). Bij de verkoop is een opbrengst gerealiseerd van € 2.276.991; de boekwinst ad € 392.148 is in 2017 verantwoord.

De uitzetting aan de "(semi-) overheidsinstelling" betreft een kasgeldfaciliteit aan het Bedrijvenschap Regio Gouda ter financiering van het project Gouwe Park. De omvang bedroeg per 31 december 2017 € 9.000.000. De grondverkopen in bedrijvenpark Gouwe Park zijn in de loop van 2017 fors toegenomen waardoor het Bedrijvenschap meer heeft kunnen aflossen dan begroot.

De verstrekte geldleningen aan "overige toegestane instellingen" betreft met name de ontwikkeling van het financieringsarrangement Westergouwe. De omvang bedroeg per 31 december 2017 € 8.206.000. Het risico hiervan is door het vestigen van hypothecaire zekerheden en door garanties afgedekt.

Koersrisico
Na de verkoop in 2017 van de in obligaties ING belegde overliquiditeit is geen van de uitzettingen nog aan koersrisico onderhevig.

L*iquiditeitsrisico*
Liquiditeitsrisico is het risico dat er onvoldoende geldmiddelen zijn om aan directe verplichtingen te voldoen. Het saldo- en liquiditeiten beheer wordt ondersteund een liquiditeitsplanning met een horizon van ongeveer 2 jaar. Deze wordt permanent onderhouden op basis van de meest actuele informatie. Op grond hier van worden financieringsbeslissingen op korte termijn genomen. Zoals het aantrekken van kasgeld (kortstondige leningen met een looptijd tot 1 jaar) of het uitzetten van tijdelijk overtollige middelen in termijndeposito's.

Door deze goede planning kan geld zo profijtelijk mogelijk worden aangetrokken of uitgezet.

Om het liquiditeitstekort in 2017 op te vangen is in februari 2017 een langlopende geldlening van € 7,5 miljoen opgenomen, waarvan het renteniveau al in 2016 was overeengekomen. Eind december 2017 is een geldlening van € 9,5 miljoen met een looptijd van 1 jaar enkele dagen opgenomen.

Voor de kortlopende financieringsbehoefte zijn gedurende het jaar diverse kasgeldleningen met korte looptijden van gemiddeld een maand afgesloten. Op 31 december 2017 stond er geen opgenomen kasgeld in de boeken.

4.4.5 Leningenportefeuille
Evenals in 2016 heeft het college actief gestuurd op het reduceren van de omvang van de leningenportefeuille. In het Actieprogramma is hiervoor een plafond van € 330 miljoen afgesproken. Vanaf 2016 is voor het eerst een trendbreuk zichtbaar die zich in 2017 heeft voortgezet. De omvang van de langlopende leningen daalde in 2017 met € 10,9 miljoen tot € 286,5 miljoen

De VNG heeft normen afgegeven voor een aanvaardbare omvang van de schuldpositie ("netto schuldquote")die landelijk wel aanvaard is en gebruikt wordt. Over 2017 had de gemeente Gouda een schuldquote van > 90% wat door de VNG wordt

getypeerd als “hoog”, omdat er weinig leencapaciteit resteert om onverwachte tegenvallers op te vangen. De schuldquote vormt onderdeel van de kengetallen, zoals weergegeven in paragraaf 4.2 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Ook in 2017 is de mogelijkheid onderzocht hoogrentende opgenomen geldleningen te herfinancieren tegen lagere percentages met bijbetaling van een boeterente. Vanwege de hoge boeterentes, veroorzaakt door de lage rentestanden, is hier niet toe over gegaan.

Opgenomen gelden (o/g)
Onderstaand een overzicht van de mutaties in de leningenportefeuille opgenomen gelden (o/g).

Uit de tabel kan ook de gemiddelde rentevoet van het lange vreemd vermogen worden afgeleid. De dalende tendens wordt veroorzaakt door de lage rentes waartegen we onze (her-) financieringsmiddelen hebben kunnen aantrekken.

Opgenomen gelden (o/g) in 2017

Bedragen * € 1.000	Begroting 2017	Realisatie 2017	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2017	297.397	297.397	3,67%
Nieuwe aangetrokken leningen	20.000	17.000	-0,08%
Contractuele aflossingen	27.928	27.928	3,99%
Stand per 31 december 2017	**289.469**	**286.469**	**3,42%**

In 2017 is er € 3 miljoen minder aan langlopende geldleningen opgenomen dan begroot. Deze kleine afwijking dient in relatie te worden gezien met de steeds betrouwbaar wordende investeringsplanningen.

Per 31 december 2017 bedroeg de kortlopende schuld (kasgeldlening) € 0 miljoen.

In 2017 is het totaal van de opgenomen kortlopende- en langlopende geldleningen met € 17,9 miljoen gedaald van € 304,4 miljoen (stand 1 januari) naar € 286,5 miljoen (stand 31 december).

In het treasurystatuut is vastgelegd dat de gemeente Gouda streeft naar de aanschaf en het gebruik van duurzame financiële producten en de samenwerking met duurzame, financiële instellingen. De in 2017 gesloten kortlopende- en langlopende geldleningen zijn alle afgesloten bij BNG Bank (19 leningen), waarmee aan de gestelde duurzaamheidsvoorwaarden is voldaan.

BNG Bank kwalificeert als duurzame financiële instellingdoor het actieve beleid op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Dit is bevestigd door een toonaangevend ratingbureau op het gebied van duurzaamheid Oekom Research. Als sterke punten ziet Oekom onder meer het sterke maatschappelijke karakter van de leningenportefeuille en de initiatieven op het gebied van financiering van duurzame investeringen. Ook op het gebied van corporate governance en personeelsbeleid scoort de bank goed.

Uitgezette gelden (u/g)
De onderstaande tabel toont de ontwikkelingen in de omvang van de uitgezette gelden van de gemeente Gouda (verstrekte geldleningen) en toont de invloed daarvan op de ontvangen gemiddelde rente.

Uitgezette gelden (u/g) in 2017

Bedragen * € 1.000	Begroting 2017	Realisatie 2017	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2017	22.805	32.247	1,14%
Nieuwe leningen	2.918	4.946	2,88%
Contractuele aflossingen	6.931	18.029	0,58%
Verkoop belegging in obligaties	0	1.885	0,50%
Stand per 31 december 2017	**18.792**	**17.279**	**2,47%**

De nieuwe leningen 2017 hebben voor € 2.946.000 betrekking op het financieringsarrangement Westergouwe en voor € 2.000.000 op de kasgeldfaciliteit aan het Bedrijvenschap Regio Gouda.

De aflossingen betreffen de aflossingen op de leningen in het kader van funderingsherstel, aflossingen op het financieringsarrangement Westergouwe (€ 1.435.000) en op de kasgeldfaciliteit aan het Bedrijvenschap Regio Gouda (6.550.000).

Per 1 januari 2017 stond een bedrag van € 10 miljoen tijdelijk uit bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën; dit bedrag is in januari 2017 weer opgenomen.

De kasgeldfaciliteit aan het Bedrijvenschap Regio Gouda is in 2017 verstrekt tegen een gemiddeld rentepercentage van 0,8 %.Het financieringsarrangement Westergouwe kent over 2017 een rentepercentage van 4,3%

In 2017 zijn de in obligaties ING belegde overliquiditeit verkocht (boekwaarde 1-1-2017: € 1,9 miljoen).

4.5 Bedrijfsvoering

4.5.1 Inleiding

De bedrijfsvoering heeft als doel het zo optimaal mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van onze gemeente (inwoners, ondernemers en bezoekers), interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen.

4.5.2 Organisatieontwikkeling

Toekomstvisie Gouda 2020+

In 2017 is verder invulling gegeven aan de organisatieontwikkeling onder de paraplu van Gouda2020+. Er is geëxperimenteerd met nieuwe vormen van interactie met en tussen burgers, instellingen en ambtenaren via de proeftuinen ‘jongeren’, ‘integratie’ en ‘preventie woninginbraken’. Deze proeftuinen zijn in 2017 beëindigd en hieruit zijn lessen getrokken, die meegenomen worden in de komende jaren. De GoudAcademie, een virtueel ontwikkelcentrum voor de gemeente Gouda, is half juni met succes gelanceerd. Ontwikkeling van medewerkers wordt hiermee gestimuleerd, met nadrukkelijk een focus op het combineren van leren en werken op de werkvloer. Een deel van de kosten van de startbijeenkomst is via een gehonoreerde subsidieaanvraag bij het A&O-fonds gedekt.

Ook zijn er een aantal organisatieveranderingen ingezet zoals modernisering van de sociale dienst, het realiseren van een integrale toegang, het anders inrichten van het meldpunt openbaar gebied en het integreren van een aantal taken die voorheen uitbesteed waren aan Cyclus.

Verder is een start gemaakt met het programma Jonge Goudse, een specifiek ontwikkel- en netwerktraject voor ambtenaren tot 35 jaar. Doel van dit programma is om deze jonge ambtenaren toe te rusten om te werken in een snel veranderende samenleving, onderling een netwerk te vormen zodat samenwerking over de grenzen van afdelingen wordt bevorderd en hen te laten bijdragen aan de verdere organisatieontwikkeling van de gemeente Gouda. Hieraan gekoppeld is een buddy-programma, genaamd Ervaring Geborgd, waardoor meer seniore collega’s en jongere collega’s als buddy van elkaar kunnen leren.

Daarnaast is er in 2017 verder gewerkt aan leiderschap en leiderschapsontwikkeling. Op verschillende manieren is aandacht besteed aan de (veranderende) rol van de leidinggevende in een zich doorontwikkelende organisatie. Het belang van leiderschapsontwikkeling heeft eind 2017 geresulteerd in het besluit om in 2018 en 2019 een integraal md-traject op te starten voor de 23 leidinggevenden in de organisatie.

Bezuinigingen organisatie

Vanuit het Coalitieakkoord is een taakstelling van € 1,75 miljoen opgelegd op loonkosten en € 0,5 miljoen op de bedrijfsvoering; dit dient in 2018 volledig te zijn gerealiseerd. Per 31 december 2017 is € 2 miljoen gerealiseerd. Voor het resterende deel zijn concrete maatregelen benoemd. Daarmee ligt deze bezuinigingsoperatie op schema.

Voorkomen van bezwaarschriften en formele procedures

De voorlopige cijfers laten zien dat in 2017 afgerond 15% minder bezwaren dan in 2016 zijn ingediend: iets minder dan 300. Ruim 50% van de afgehandelde bezwaarschriften is informeel afgedaan. Hiermee zijn de doelstellingen voor 2017 gehaald.

4.5.3 Personeel

Arbo en verzuim

In 2017 is hard gewerkt aan het verhogen van de vitaliteit van het personeel en het reduceren van het ziekteverzuim. Een en ander heeft geleid tot een reductie van het voortschrijdend ziekteverzuim van 6.0% eind 2016 naar 4.8% eind 2017. Nieuwe afspraken met de arbodienstverlener, scherpere focus op de processen rondom ziekteverzuim en aandacht voor vitaliteit en preventie hebben hieraan bijgedragen.

Bezetting

	31 december 2016	31 december 2017
Bezetting in FTE	424	442
Medewerkers	475	496
Aantal gedetacheerden	9	8
Totaal aantal medewerkers	484	504
Deeltijdpercentage	89%	89%
Loonkosten	€ 32.800.000	€ 34.395.000

In 2017 bedroeg het instroompercentage 11,0% en het uitstroompercentage 6,4%. Het aantal medewerkers dat op 31 december 2017 in dienst was is 442 FTE. In 2017 is voortgegaan met de in 2016 ingeslagen weg om structurele inhuur waar mogelijk te beperken. Dit besluit heeft met name binnen de afdelingen Werk en Participatie, Maatschappelijk Beleid en Projecten Openbare Ruimte voor een toename van het aantal medewerkers gezorgd waardoor de bezetting iets is toegenomen. Eind 2017 waren 8 medewerkers gedetacheerd bij verzelfstandigde onderdelen, zoals Halt, BSGR en REKAM. In 2017 heeft de gemeente Gouda 27 stages en leerwerkplekken aangeboden.